

2 Aralık 1884'te Üsküp'te doğdu. 1 Kasım 1958'de İstanbul'da yaşamını yitirdi. Asıl ismi Ahmed Ağâh. Üsküp Belediye Başkanı Nişli İbrahim Naci Bey'in oğlu. Annesi Nakiye Hanım ise şair **Leskofcalı Galib**'in yeğeni. Çocukluk yılları Üsküp'teki şiirlerine de yansıyan Rakofça çiftliğinde geçti. İlköğrenimini özel Mekteb-i Edep'te tamamladı. 1892'de Üsküp İdadisi'ne girdi. Bir yandan da İshak Bey Camii Medresesi'nde Arapça ve Farsça dersleri aldı. 1897'de ailesi Selanik'e taşındı. Annesinin ölmesi, babasının tekrar evlenmesi yüzünden aile içinde çıkan sorunlar nedeniyle Üsküp'e döndü. Tekrar Selanik'e gönderildi. 1902'de İstanbul'a geldi. Vefa İdadisi'ne (lise) devam etti. **Jön Türk** olma hevesiyle 1903'te Paris'e kaçtı. Bir yıl kadar Meaux okuluna devam edip Fransızca bilgisini geliştirdi. 1904'te siyasal bigiler yüksek okuluna girdi. Jön Türkler'le ilişki kurdu. Ahmet Rıza, **Abdullah Cevdet**, **Samipaşazade Sezai**, Prens Şahabettin gibi dönemin ünlü kişilerini tanıdı. Şefik Hüsnü ve **Abdülhak Şinasi Hisar**'la arkadaşlık kurdu. 1912'de İstanbul'a döndü.

1913'te Darüşşafaka'da **edebiyat** ve tarih öğretmenliği yaptı. Medresetü'l-Vaizin'de uygarlık tarihi dersi verdi. Mütarekeden sonra Âti, İleri, Tevhid-i Efkâr, Hakimiyet-i Milliye dergilerinde yazılar yazdı. Arkadaşlarıyla "Dergâh" dergisini kurdu. Yazılarıyla **Milli Mücadele**'yi destekledi. 1922'de barış anlaşması için Lozan'a giden kurulda danışman olarak yer aldı. 1923'te Urfa milletvekili oldu. Cumhuriyet'in kurulmasından sonra Varşova ve Madrid'de ortaelçisi olarak görevlendirildi. Daha sonra sırasıyla Yozgat, Tekirdağ, 1943-1946'da da İstanbul milletvekili oldu. Halkevleri Sanat Danışmanlığı yaptı. 1949'da Pakistan Büyükelçisi iken emekli oldu. Yaşamının son yıllarını İstanbul'da Park Otel'de geçirdi. Tutulduğu müzmin barsak kanamasının tedavisi için 1957'de Paris'e gitti. Bir yıl sonra Cerrahpaşa Hastanesi'nde aynı hastalık nedeniyle öldü.

Selanik yıllarında "Esrar" takma adıyla **şiir** yazmaya başladı. İstanbul'da **Tevfik Fikret** ve **Cenap Şahabettin**'in şiirleriyle tanıştı. İrtika ve Mâlumât dergilerinde "Ağâh Kemal" takma adıyla **Servet-i Fünun**'u destekleyen şiirler yazdı. Paris'te **Fransız** simgecilerinin şiirlerine yakınlık duydu. Fransız şiiriyle kurduğu yakınlık, Türk şiirine farklı bir açıyla bakmasını sağladı. Türk şiiri ve Türkçe **söz sanatlarını** inceledi. "Mısra haysiyetimidir" sözüyle şiirde dizenin bir iç uyumla, musiki cümlesi halinde kusursuzlaştırılması gerektiğini anlatır.

Şiirleriyle olduğu kadar şiirle ilgili görüşleriyle de büyük yankı uyandırdı. Ona göre **divan şiiri**"yığma" bir şiirdi. Parçacılık ve belirsizlik üzerine kuruluydu. **Tanzimat şairleri** bu şiiri birleştirme çabalarında yetersiz kalmıştı. **Servet-i Fünun'cular** yapay ve yapmacık bir dille yetinerek öze inememişlerdi. Oysa sanatçı kendi ulusunun dilini bulmalıydı. Batı'dan edindiği yüksek beğeniyle, Batı şiirine öykünmeyen yerli bir şiire yöneldi. Biçime ağırlık tanıdı. Esinlenmenin yerine dil işçiliğini getirdi. Arka planında bir tarih bulunan şiirlerinde imgeye de yer vermedi. Dize çalışmasındaki titizliği "az ve güç yazıyor" izlenimi uyandırdı. Yaşadığı sürede hiç kitap yayınlamaması da bu izlenimi pekiştirdi. Karşıtları tarafından "esersiz şair" olarak adlandırıldı. Hemen her kesimden **eleştiriler** aldı.

1918'de Yeni Mecmua'da yayınlanan ürünleriyle büyük ilgi uyandırdı. Daha sonra Edebi Mecmua, Şair, Büyük Mecmua, **Şair Nedim**, Yarın, İnci, Dergah gibi dergilerdeki şiirleriyle kendini yol gösterici olarak kabul ettirdi.

Ölümünden sonra yayınlanan eserleri iki bölüm halinde değerlendirilir. "**Kendi Gök Kubbemiz**" ve "**Eski Şiirin Rüzgarıyla.**" Bu iki eser Yahya Kemal'in baş yapıtlarını bir araya getirir. "Eski Şiirin Rüzgarıyla"daki şiirlerden "Açık Deniz", "İtrî", Erenköyü'nde Bahar", "Nazar", "Ses", "Çin Kâsesi", "Deniz Türküsü" şairin çok özel ürünleridir. Daha çok Nedîm'den yola çıktığı bu şiirlerde, günlük yaşamın parıltısını elden çıkardığı, **dekadan** bir girişimin aşırı incelikleri ve dil yabancılaşmasıyla bir tür resim sanatına yöneldiği görülür. "Kendi Gök Kubbemiz"deki şiirlerde ise temelde bir "aşk" ve "İstanbul" şairi olarak görünür. "Vuslat" şiiriyle erotik temaları örselemeden şiire getirir. Bir yandan da tarih tutusuyla dinci ve milliyetçi bir görünüm kazanmaya başlar. "Süleymaniye'de Bayram Sabahı", "Ziyaret", "Atik Valide'den İnen Sokakta" gibi şiirleri bu durumun örnekleridir. Düzyazıları "Peyam" **gazetesinde** yayınlanan

yazılarıyla, "Çamlar Altında Sohbetler"den oluşur. Bu yazılardan bazıları "Süleyman Sadi" ya da "S.S" imzasını taşır. Ayrıca Büyük Mecmua ve Dergah'ta söyleşiler yaptı, eleştiriler yazdı, bunları Hakimiyet-i Milliye gazetesinde sürdürdü. Bitmemiş şiirlerinin bir bölümü 1976'da "Bitmemiş Şiirler" adıyla yayınlandı.

Edebi Kişiliği (Özet)

- Başta **şiir** olmak üzere 20. yüzyıl fikir, kültür ve sanat hayatının önemli simalarındandır.
- Türk toplumunun Tanzimat'tan bu yana yaşadığı kimlik probleminde şiirleriyle cevap üretmeye çalışmıştır.
- İlk şiirlerini Selanik'te "**Esrar**" mahlası ile yayımlamıştır.
- Tahsilini tamamlamak üzere geldiği İstanbul'da Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin ve diğer Servet-i Fünûn sanatçıları ile tanışır ve dönemin çeşitli edebiyat dergilerinde ilk şiirlerini bu çizgide yayımlar.
- Yahya Kemal'in Paris yılları sanat ve düşünce hayatının şekillenmesinde önemli bir yer tutmuştur.
- Tarih konusundaki birikimini Albert Sorel'e borçlu olduğunu çeşitli vesilelerle dile getirmiştir.
- Paris yıllarında Servet-i Fünûn edebiyatının Fransız taklidi bir edebiyat olduğunu fark etmiş ve sanat hayatının büyük bir bölümünde Servet-i Fünûn karşıtı bir anlayışa sahip olduğunu dile getirmiştir.
- Fransız şiirini büyük bir dikkatle mercek altına almıştır.
- Fransız şiirine o yıllarda hakim olan parnasizm mükemmeliyetçiliği, **sembolizm** musikisi, neo-klasisizmin tarihiliği Yahya Kemal'i öz şiire götürecektir.
- Yahya Kemal, **saf şiir anlayışının** Türk edebiyatındaki iki önemli kurucu isminden biridir.
- Yahya Kemal, genel anlamda Türk şiirinin en önemli iki parnasyen şairinden biri olarak kabul edilir.
- Yahya Kemal'in şiirlerini etkileyen en önemli eser, Les Trophes'tir. (Jose de Heredia)
- Paris'ten döndüğü yıllarda neo-klasisizmin tesiri altındadır. Nitekim bir süre Yakup Kadri ile birlikte **Nev-Yunanilik veya Havza edebiyatı** anlayışına bağlı kalır ve bu doğrultuda şiirler kaleme alır.
- Nev-Yunanilik etkisiyle kaleme aldığı şiirler şunlardır: Adonis, Bergama Heykeltıraşları, Biblos Kadınları, Sicilya Kızları
- Nev-Yunanilik etkisiyle kaleme aldığı meşhur yazısı ise "Çamlar Altında Musahabe'dir."
- Nev-Yunanilik ile birlikte Türk şiirini ve Türk zevkini Arap Acem etkisinden koparıp doğrudan doğruya Yunan ve Latin kültür- edebiyatına bağlar.
- Balkan ve Birinci Dünya Savaşı sonrasında Nev-Yunanilikten tamamen uzaklaşmıştır.
- Yahya Kemal, Türk aydını hakkında da fikir sahibidir.
- O, Türk kültür tarihinde geniş bir yankı uyandıran "mektepten memlekete dönmek" çağrısının sahibidir.
- Ona göre Tanzimat sonrası Türk şiirinin ve edebiyatının uğradığı sekteler, aydınların mektepten memlekete dönmeleridir.

- Yahya Kemal, "Ok" şiiri dışındaki eserlerini aruzla kaleme almıştır. **Aruz** konusunda oldukça başarılıdır.
- **Gazel, rubai, şarkı** Yahya Kemal'in en çok tercih ettiği **divan edebiyatı nazım biçimleridir**.
- Divan edebiyatını sadece biçimsel bağlamda kullanmıştır.
- Yahya Kemal; nazmı nesre yaklaştırma ilkesine şiddetle karşı çıkmış, şiirin ayrı bir dili olduğu görüşünü savunmuştur.
- Yahya Kemal hayattayken herhangi bir eseri yayımlanmamıştır.
- Eserleri **Nihat Sami Banarlı** öncülüğünde kurulan Yahya Kemal Enstitüsü tarafından Yahya Kemal Külliyyatı adı altında 13 cilt olarak yayımlanmıştır.
- "Mısra benim namusumdur." sözü şiirdeki mükemmeliyetçi yaklaşımının yansımasıdır.
- "Beyaz lisan" sözü ile Tabii Türkçe kastedilmiştir. Türkçeleşmiş Türkçe.
- "Musiki" sözü **Mallarme** etkisinin ürünüdür. Şiirde ritm duygusunun önemini ifade etmektedir.
- "Çok İnsan anlayamaz eski musikimiz
Ve ondan anlayamayan bir şey anlamaz bizden" Bu dizeler eski musikiye verdiği önemi ifade etmektedir.
- "Söylediğimiz lisan" terimini İstanbul Türkçesi için kutlanmıştır.
- " Bu dil ağzımda annemin sütüdür." Türkçeye olan sevgisini dile getirdiği meşhur mısradır.

Eseleri ile ilgili kısa bilgiler

Eserleri -Şiir

- Kendi Gökkubbemiz (1961)
- Eski Şiirin Rüzgarıyla (1962)
- Rubailer ve Hayyam Rubailerini Türkçe Söyleyiş (1963)
- Bitmemiş Şiirler (1976)

Kendi Gökkubemiz

Yahya Kemal'in günümüz Türkçesiyle kaleme aldığı ve hem yapı hem de tarz itibarıyla yeni olan şiirlerini ihtiva eder. Kitap üç ana bölümden oluşmaktadır: Kendi Gökkubbemiz, Yol Düşüncesi, Vuslat.

Eski Şiirin Rüzgarıyla

Divan şiirinin şekil ve söyleyiş özellikleriyle kaleme alınmış klasik şiirlerden oluşur. Yahya Kemal'in neo-klasik tarafını yansıtan eserdeki gazellerin hemen hepsi, yek-avaz ya da yek-ahenkli. Manzumlardan arınmış, yek-ahenkliğe sahip bu şiirler bir anlamda divan şiirinin 20. yüzyıldaki son örnekleridir. Bu eser Selimname, Gazeller, Şarkılar, İthaf, Kıta-Beyitler gibi bölümlerden oluşmaktadır.

Rubailer ve Hayyam Rubailerini Türkçe Söyleyiş

İki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kendi rubailerini; ikinci bölümde ise **Ömer Hayyam**'ın rubailerinin şair tarafından kaleme alınmış Türkçe söylenişleri mevcuttur.

Yahya Kemal Türk edebiyatındaki birkaç rubai şairinden biridir. (Azmizade Haleti, **Arif Nihat Asya**, Cemal Yeşil, Fuat Bayramoğlu)

Eserleri -Nesir

- Eđil Dađlar: İstiklal Harbi yazılarını içerir.
- Siyasi Hikayeler
- Edebiyata Dair: Bazı tarihi olayları hikaye tekniğiyle anlatmıştır.
- Aziz İstanbul: İstanbul'un semtlerini, tarihini, kültürünü anlattığı eseri
- Tarih Musahabeleri
- Çocukluđum, Gençliđim, Siyas ve Edeb Hatıralarım: Yakın tarihimizle ilgili bir eserdir.
- Makaleler, Mektuplar

Yahya Kemal Beyatlı Eserleri

Şiir:

- Kendi Gök Kubbemiz (1961)
- Eski Şiirin Rzgrıyla (1962)
- Rubailer ve Hayyam Rubailerini Türkçe Söyleyiş (1963)
- Bitmemiş Şiirler (1976)

DÜZYAZI:

- Aziz İstanbul (1964)
- Eđil Dađlar (1966)
- Siyasi Hikayeler (1968)
- Siyasi ve Edebi Portreler (1968)
- Edebiyata Dair (1971)
- Çocukluđum Gençliđim Siyasi ve Edebi Hatıralarım (1973)
- Tarih Musahabeleri (1975)
- Mektuplar-Makaleler (1977)